Procedura zabezpieczenia dziecka

Omówienie kwestionariusza szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia. Kto odpowiada za zapewnienie ochrony dziecka poza godzinami pracy OPS? Kto ponosi koszty transportu dziecka podczas procedury zapewnienia ochrony?

Wideoszkolenie PCC Poland skierowane do pracowników ośrodka pomocy społecznej, którzy zajmują się procedurą zabezpieczenia dzieci od rodzin w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie

Co w przypadku, gdy przy próbie zabezpieczenia dziecka pogotowie, lekarz rodzinny i Policja odmawia przyjazdu?

W trakcie szkolenia dowiedzą się Państwo, jak zmieniły się zasady udziału policji w odebraniu dzieci, jakie są nowe sposoby wnioskowania o wsparcie policji w czynnościach pracowników socjalnych, a także jak zmienił się sposób przewozu odebranego dziecka. Usłyszą także Państwo o dużych zmianach z ustawą Kamilka, jakie będą nowe zadania i obowiązki pracowników socjalnych, a także jakie kary grożą pracownikom OPSów za brak podjęcia działań. Otrzymają także Państwo kwestionariusz szacowania ryzyka przy odebraniu dzieci. Dowiedzą się także Państwo, jak dokonać oceny wstępnej oraz jakimi przepisami kierować się podczas wydawania decyzji o zabezpieczeniu dziecka. Przekażemy wiedzę dotyczącą przebiegu procedury zabezpieczenia dziecka z rodziny w różnych przypadkach, zgodnie z przepisami prawa. Decydując się na udział w tym wideoszkoleniu otrzymują Państwo 7-dniowe darmowe konsultacje z prowadzącą.

W programie m.in.:

- Jakie są uprawnienia pracownika socjalnego i okoliczności pozwalające na korzystanie z procedury zabezpieczenia dziecka
- Jaka jest odpowiedzialność karna i dyscyplinarna pracownika socjalnego za niedopełnienie obowiązków służbowych?
- Czy zasadne jest zabezpieczenie dzieci od matki, która nie jest w nałogu? Czy brak wypełniania obowiązku szkolnego przez matkę może pozbawić ją praw rodzicielskich?
- Czy pracownik socjalny powinien zająć się procedurą zabezpieczenia dziecka na wezwanie pedagoga szkolnego? Kto odpowiada za zabezpieczenie dziecka, jeśli problem został zgłoszony w szkole, ale zagrożenie życia i zdrowia wynika z sytuacji panującej w domu?
- Co może grozić OPS w przypadku niepotwierdzenia istnienia zagrożenia dobra dziecka?
- Prawidłowe dokumentowanie przeprowadzonych czynności - jaką dokumentację gromadzić? Jak radzić sobie w przypadku braku regulacji prawnych?
- Propozycje podstawowych elementów porozumień między urzędem a ośrodkiem pomocy społecznej w sprawie współpracy

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Zażalenie na czynność odebrania dziecka na podstawie art. 12a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

- Pouczenie dla rodzica/opiekuna o prawie do złożenia zażalenia w sytuacji odebrania dziecka
- Oświadczenie osoby/instytucji przejmującej opiekę nad odebranym dzieckiem o powierzeniu dziecka przez pracownika socjalnego
- Protokół z czynności podjętych przez pracownika socjalnego w sytuacji konieczności odebrania dziecka z rodziny w razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia
- Zawiadomienie Sądu Rejonowego o odebraniu dzieci
- Przykłady prawidłowo wypełnionych dokumentów podczas czynności odebrania dzieci – protokoły z czynności służbowych, załączniki do protokołów, czyli działania wezwanych służb – Policja, ochrona zdrowia, pouczenie dla rodzica, któremu odbieramy dziecko, oświadczenie osoby, której powierzamy dziecko, „Niebieska Karta – A", zawiadomienia sądu o odebraniu dzieci
- Postanowienie sądu sankcjonujące czynność odebrania dziecka
- Przykład protokołu ze zdarzenia, podczas którego nie było podstaw do odebrania dziecka i odstąpiono od czynności przewidzianych art. 12a ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Szczegółowy program szkolenia:

Pytania uczestników, na które odpowiedzieliśmy podczas ostatniego szkolenia:

- Co zrobić, gdy 14-latka chodzi nago po domu a mieszka tylko z ojcem?
- Co w sytuacji, gdy szkoła na podstawie zasinień na ciele chłopca założyła NK, gdzie osobą doznającą przemocy jest dziecko, natomiast nie ma podanego sprawcy? Po wnikliwej analizie sytuacji, zaświadczeń lekarskich wynikło, że siniaki były następstwem rehabilitacji manualnych, ponieważ dziecko jest niepełnosprawne i wymaga stałej rehabilitacji mającej na celu poprawę sprawności. Czy zasadne jest prowadzenie procedury?
- Rodzina z dwoma małoletnimi dziećmi przez około 7 miesięcy nie przebywała na terenie gminy. W styczniu uzyskaliśmy informację, że kobieta urodziła bliźniaki w jednym z lubelskich szpitali. Personel szpitala zauważył, że na parkingu w samochodzie przebywało jej dwoje starszych dzieci bez opieki, a działo się to w styczniu tego roku. Dzieci były zaniedbane i w samych pampersach. O zaistniałej sytuacji personel powiadomił OPS ostatniego miejsca zamieszkania rodziny. Kobieta po porodzie opuściła szpital i pozostawiła dzieci. Która gmina będzie właściwa do podjęcia działań wobec dzieci i ich zabezpieczenia w celu zapewnienia ochrony? Która gmina będzie właściwa do ponoszenia odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej?
- Jeżeli do OPS wpłynie formularz NK-A, z którego wynika, że dziecko jest ofiarą przemocy psychicznej, to w którym momencie należy wypełnić formularz ryzyka?
- Czy przy każdej NK wypełniamy formularz ryzyka?
- Czy kwestionariusz wypełniamy tylko w obecności trzech przedstawicieli instytucji?
- Co w przypadku, gdy przy próbie zabezpieczenia dziecka pogotowie, lekarz rodzinny i Policja odmawia przyjazdu?
- Co w przypadku braku miejsc w rodzinach zastępczych?

Jakie są przesłanki zapewnienia ochrony dziecku przez pracownika socjalnego?

- Jeżeli jedna ze służb nie widzi przesłanki przemocy, to czy jest podstawa do odebrania dziecka?
- Co to jest przemoc domowa wobec dziecka. Czy każde negatywne zachowanie rodzica wobec dziecka jest przemocą?
- Rozpoznawanie symptomów dziecka krzywdzonego. Metody i narzędzia oceny ryzyka krzywdzenia

dziecka
- Objawy, które mogą świadczyć o przemocy fizycznej
- Krótkoterminowe psychologiczne skutki przemocy
- Długoterminowe skutki przemocy, obserwowane najczęściej u dzieci starszych
- Zestawienie czynników ryzyka krzywdzenia dziecka
- Rozpoznawanie przemocy seksualnej wobec dziecka
- Algorytmy postępowania w przypadku podejrzenia przemocy wobec dziecka
- Kto ma obowiązek zgłosić narażenie dobra dziecka? Podstawa prawna obowiązku zawiadamiania organów ścigania i sądu opiekuńczego
- W jakich sytuacjach pracownik socjalny ma uprawnienie do zabezpieczenia dziecka?
- Jak postąpić w sytuacji wezwania do pijanej matki i 2letniego, zaniedbanego dziecka w towarzystwie niespokrewnionego mężczyzny? Czy taka sytuacja jest zagrożeniem przemocą?
- Czy pracownik socjalny ma prawo zabezpieczyć dziecko, które zostało przyprowadzone do OPS przez matkę pod wpływem alkoholu? Czy w tej sytuacji nastąpiło zagrożenie zdrowia i życia?
- Czy występuje zagrożenie życia i zdrowia w sytuacji rodziców spożywających alkohol, których dzieci poszły spać?
- Co w przypadku, gdy matka zostawia dzieci pod opieką dorosłego członka rodziny, który sam jest niewydolny wychowawczo i ma asystenta rodziny?
- Czy rodzic może pozostawić dziecko bez opieki w domu lub na podwórku? Czy prawo definiuje granicę wieku, poniżej której dziecka nie można zostawić bez opieki nawet na krótki czas? Czy dzieci powyżej 8. roku życia mogą opiekować się młodszym rodzeństwem w nocy?
- Czy pracownik socjalny powinien zająć się procedurą zabezpieczenia dziecka na wezwanie pedagoga szkolnego? Kto odpowiada za zabezpieczenie dziecka, jeśli problem został zgłoszony w szkole, ale zagrożenie życia i zdrowia wynika z sytuacji panującej w domu?
- Czy zasadne jest odebranie dzieci matce, która nie jest w nałogu? Czy brak wypełniania obowiązku szkolnego przez matkę może pozbawić ją praw rodzicielskich?
- Jak postępować w sytuacji, w której obydwoje rodzice są pod wpływem alkoholu? Pod czyją opieką powinny znaleźć się dzieci?
- Jak postąpić w sytuacji, kiedy matka jest pijana, a dziecko znajduje się pod opieką sąsiadki?
- Procedura zapewnienia ochrony dzieci z powodu niezdiagnozowanej choroby psychicznej rodzica/opiekuna
- Czy pracownik socjalny może na osobności rozmawiać z dzieckiem?
- Co, jeżeli dziecko samo przychodzi do OPS i zgłasza pracownikowi socjalnemu przemoc?
- Czy pracownik socjalny może zażądać okazania dziecka, aby sprawdzić, czy nie ma widocznych śladów przemocy?
- Czy w sytuacji podejrzenia stosowania przemocy można zapytać sąsiadów? (RODO)
- Jak chronić bezpieczeństwo i spokój psychiczny dziecka podczas interwencji?
- Co w przypadku, gdy do ZI wpłynęła NK założona przez asystenta rodziny i kuratora, którzy w trakcie wizyty dowiedzieli się od dziecka o przemocy fizycznej?
- Co w sytuacji, gdy matka zostawia śpiące 3letnie dziecko samo w domu na 15–20 minut? Czy wystarczające jest poinformowanie sądu?
- Czy pracownik socjalny powinien postępować pochopnie, ale zgodnie z przepisami? Czy warto upominać, kontrolować i współpracować z rodziną w trudnej sytuacji?
- **Odpowiedzialność i kompetencje pracownika socjalnego**
- Czy może grozić OPS proces karny w przypadku niepotwierdzenia istnienia zagrożenia dobra dziecka? Pod jakim kątem przygląda się sędzia skardze złożonej przez rodziców?

- Odpowiedzialność pracownika socjalnego za przekroczenie kompetencji lub za niedopełnienie obowiązków służbowych
- Jaka jest odpowiedzialność karna pracownika socjalnego?
- Kto odpowiada za opiekę nad dzieckiem, a kto za procedurę podczas zabezpieczenia w godzinach pracy dyżurnego pracownika socjalnego?
- Czy każdy pracownik socjalny ma prawo realizować procedurę zabezpieczenia dziecka?
- Czy pracownik socjalny poza godzinami pracy może zapewnić ochronę dziecka?
- Czy każdorazowo przed interwencją powinien pojawić się wniosek o pracę w godzinach nadliczbowych?
- Czy pracownik socjalny będący w pracy musi uczestniczyć w każdym zabezpieczeniu?
- Czy do interwencyjnego zapewnienia ochrony dziecku upoważniony jest wyłącznie pracownik socjalny PCPR, czy również pedagog lub interwent kryzysowy?
- Rola asystenta rodziny przy niewydolności wychowawczej rodziców lub opiekunów
- Jak współpracować z dzieckiem, któremu zapewniono ochronę – kto odpowiada za opiekę: pracownik socjalny czy asystent rodziny?

Dokumentowanie procedury zapewnienia ochrony dziecku – obowiązki pracownika socjalnego

- Obowiązki pracownika socjalnego przy zapewnieniu ochrony dziecka
- Jak skonstruować pismo do sądu? Jakie informacje powinny się w nim znaleźć? (wzór wniosku)
- W jakich sytuacjach należy napisać wniosek do sądu?
- Kto powinien zwrócić się do sądu o wgląd w sytuację rodziny?
- Jakie oczekiwania może uwzględnić OPS względem sądu?
- Czy o każdym zabezpieczeniu dziecka informujemy sąd?
- Czy do każdej NK należy sporządzić kwestionariusz szacowania ryzyka?
- Czy protokół z interwencji z zastosowaniem art. 12a podpisuje tylko pracownik socjalny, czy również przedstawiciele innych służb?
- Czy należy wręczać pouczenie o możliwości złożenia zażalenia rodzicom pod wpływem alkoholu lub środków odurzających?
- Czy zawsze należy zakładać procedurę Niebieskie Karty – także przy zaniedbaniu?
- Czy wystarczy założyć NK w dniu interwencji i zapewnienia ochrony dziecka?
- Jak kontynuować procedurę NK, gdy dziecko nie wróci do rodziny?
- Jak przygotować się do kontroli, aby dokumenty były zgodne z przepisami?
- Problem z różnorodnością interpretacji przepisów. Jak radzić sobie w sytuacjach, gdzie brakuje regulacji prawnych?
- Najważniejsze przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego

Przewóz zabezpieczonego dziecka

- Kto odpowiada za przewóz dzieci?
- Jak bezpiecznie przewozić dzieci, którym pracownik socjalny udzielił ochrony? Czy dziecko powinno być przewożone w foteliku czy bez?
- Kto dowozi dziecko do placówki? Z ustawy wynika jasno, że powinna to być gmina, ale policja ma obowiązek zabezpieczyć transport dziecka do końca. Czy to oznacza konieczność przewożenia dziecka przez dwa samochody?
- Kto przewozi dziecko na badania?
- Czy pracownik socjalny może przewozić dziecko własnym środkiem transportu? Jeśli tak, to w jakim wieku powinno być dziecko?

- Kto przewozi dziecko, jeżeli MOPS nie dysponuje samochodem? Czy policja może przetransportować dziecko?
- Kiedy dziecko może być przewożone z pracownikiem socjalnym, a kiedy nie?
- Kto powinien zapewnić transport dziecku do pogotowia opiekuńczego w innym województwie, jeżeli policja odmawia?
- Czy koszty transportu dziecka pokrywa gmina? Kto ponosi koszty w przypadku transportu dziecka taksówką?
- Z jakiego przepisu wynika obowiązek gminy do zapewnienia transportu?
- Czy pracownik socjalny może zawieźć dziecko do szpitala swoim prywatnym samochodem?
- Czy samochód służbowy OPS może być wykorzystany do przewozu dzieci w godzinach pracy i po godzinach? Czy kierownik OPS może oddelegować kierowcę po godzinach pracy, gdy policja i gmina odmawiają?

Współpraca z Policją i ochroną zdrowia

- Problemy ze współpracą z przedstawicielami ochrony zdrowia w procedurze zapewnienia ochrony dziecku
- Jakie kroki podjąć w przypadku odmowy współpracy przez ochronę zdrowia?
- Co w przypadku, gdy lekarz pierwszego kontaktu, który zna rodzinę, odmawia udziału w interwencji przy zabezpieczeniu dziecka i nie wyznacza pielęgniarki?
- Czy w takim przypadku należy wezwać zespół ratownictwa medycznego? Czy mogą odmówić przyjazdu?
- Czy konieczne jest wezwanie pogotowia przy każdej próbie zabezpieczenia dziecka? Czy gmina może tłumaczyć się brakiem wezwania pogotowia wewnętrzną procedurą?
- Czy zabezpieczenie dziecka może odbyć się przy udziale tylko pracownika socjalnego i policji?
- Jak reagować i jakich używać kontrargumentów na sugestie obciążenia kosztami pomocy ze strony służby zdrowia? Jakich argumentów używać, aby się dogadywać?
- Jakie podjąć kroki w przypadku podnoszenia zasadności wszczęcia procedury zapewnienia ochrony dziecku przez lekarza?
- Udział Policji przy zabezpieczeniu dziecka
- Co zrobić, gdy policjant odmówi wezwania pogotowia?
- Jeżeli jedna ze służb nie widzi przesłanki przemocy, to czy jest podstawa do odebrania dziecka?
- Czy zespół ratownictwa medycznego ma obowiązek przyjechać i zbadać dziecko?
- Na czyje wezwanie Policja może reagować w sprawie zabezpieczenia dziecka? Czy tylko na wezwanie pracownika socjalnego?
- Dziecko pobite w szkole – kto powinien podjąć działania na podstawie art. 12a: policja czy pracownik socjalny?
- Czy zostały wydane wytyczne Komendanta Głównego Policji dotyczące art. 12a?
- Przyjazny Patrol w Lublinie – czy projekt się sprawdza?

Najnowsze zmiany w procedurze zapewnienia ochrony dziecku

- Co oznacza usunięcie z ustawy zapisu „bezpośrednie” zagrożenie życia lub zdrowia dziecka?
- Jak dokonać wstępnej oceny i na jakiej podstawie mamy stwierdzić zagrożenie życia i zdrowia dziecka? Czym się kierować przy podejmowaniu decyzji o zapewnieniu ochrony dziecka? Co bierze się pod uwagę w pierwszej kolejności?
- Czy stan po spożyciu alkoholu przez rodzica takie zagrożenie stwarza?
- Co oznacza usunięcie z ustawy zapisu „podczas wykonywania czynności służbowych”? Czy

pracownicy socjalni będą musieli pełnić dyżury w nocy lub będą wzywani do interwencji przez Policję w weekendy i w czasie wolnym od pracy? Czy będziemy pracować całodobowo?
- Kto powinien zająć się zabezpieczeniem dziecka po godzinach pracy OPS. Czy powinien być dyżurny pracownik socjalny, który będzie mógł pojechać na interwencję po godzinach pracy? -
- Wzór pouczenia rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych dziecka, któremu pracownik socjalny zapewnił ochronę w sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową – rozporządzenie z 23 czerwca 2023 r.

Umieszczanie dziecka po zabezpieczeniu i piecza zastępcza

- Gdzie można umieszczać dzieci , którym zapewniono ochronę?
- Komu z rodziny można przekazać dzieci, jeśli rodzice z różnych przyczyn nie mogą się nimi zająć?
- Jak wygląda procedura przekazania dziecka rodzinie niezamieszkującej razem?
- Co w sytuacji, gdy dziecko nie chce iść do babci, a chce do chrzestnej, która nie jest z nim spokrewniona?
- Gdzie powinny trafić zabezpieczone dzieci na jeden–dwa dni lub tylko na noc?
- Jak postępować, gdy nie ma bliskich osób? Procedura umieszczania dzieci w instytucjonalnej formie wsparcia
- Jak postąpić, gdy zawodowa rodzina zastępcza (pogotowie rodzinne) odmawia przyjęcia dziecka po 15:30?
- Co z dzieckiem, jeżeli w powiecie nie ma rodziny zastępczej, placówki ani najbliższej rodziny?
- Umieszczanie dzieci w pieczy zastępczej z perspektywy policji, kuratora i pracownika socjalnego
- W jaki sposób zweryfikować pokrewieństwo?
- Kto powinien reprezentować dziecko jako opiekun faktyczny?

Prowadzący:

Małgorzata Rabczewska – praktyk, specjalista pracy socjalnej oraz specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Kierownik Sekcji ds. przeciwdziałania przemocy domowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie oraz od 10 lat aktywny członek Zespołu Interdyscyplinarnego w Lublinie. Sprawuje nadzór nad realizacją wszystkich Niebieskich Kart w Lublinie – rocznie ok. 1000 procedur NK, koordynator licznych grup roboczych i diagnostyczno – pomocowych ds. procedury „Niebieskie Karty". Od 2016 r. uczestnik projektu „Przyjazny Patrol". Wieloletni wykładowca Wydziału Politologii UMCS w Lublinie, Wyższej Szkoły Społeczno – Przyrodniczej im. W. Pola oraz Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, m.in. z zakresu polityki społecznej oraz administracji publicznej. Trener podczas licznych szkoleń dot. procedury NK i przeciwdziałania przemocy domowej, autor licznych publikacji naukowych z zakresu pomocy społecznej oraz lokalnej polityki społecznej. Absolwent Wydziału Politologii UMCS w Lublinie specjalność Samorząd i Polityka Lokalna, ukończone liczne szkolenia i kursy specjalistyczne, w tym specjalizacja w zakresie pracy socjalnej oraz specjalizacja w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ukończony kurs specjalistyczny uprawniający do pracy z osobami stosującymi przemoc metodą Duluth.

Terminy i szkolenia

Data: 10 grudnia 2026 10:00-15:00
Miejsce: Wideoszkolenie

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną